

Eriävä mielipide

Valmistelun virheet ja puutteet

Valmistellessaan määrärahan myöntämistä kunnanhallitus on kytkenyt virheellisesti jääviyden kunnanhallituksessa koskemaan myös määrärahan myöntämistä. Vuoden 2024 valtuuston osakkeiden hankintaa koskevaa määrärahapäätöstä ei ole enää olemassa, eikä hankintaan ei ole varattu määrärahoja vuodelle 2026. Määräraha on oma, erillinen valtuuston päätösasia. Koska kysymys on kokonaan uudesta määrarahasta, sen valmistelua kunnanhallituksessa eivät ole koskeneet samat esteellisydet kuin muuta osakkeiden hankinnan täytäntöönpanoa.

Valmisteluvaiheessa kunnanhallituksen työjärjestykseen esitettiin ratkaisuksi, että määrärahan myöntäminen olisi eriytetty muusta täytäntöönpanosta, mutta niin kunnanhallitus ei päättänyt toimia. Perusteluina määrärahan eriyttämiselle muusta täytäntöönpanosta olivat:

- Eroavaisuus esteellisyyksissä määrärahan ja muun täytäntöönpanon välillä
- Eri päättävät toimielimet määrärahan ja muun täytäntöönpanon osalta
- Erilaiset valitusosoitukset / valituskielto

Valituskelpoisuus poikkeaa määrärahan myöntämisen osalta muusta täytäntöönpanosta

Uuden määrärahan myöntämisestä on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus / hallintovalitus. Näin ollen määrärahaesityksen kytkeminen muuhun täytäntöönpanoon on vakavasti vaarantanut koko hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanon, myös muun kuin määrärahan osalta. Ongelma olisi ollut vältettävissä valmistelun jakamisella kahteen pykälään.

Katsomme, että kieltäytymällä eriyttämistä määrärahaesitystä muusta täytäntöönpanosta osaa kunnanhallituksen kokoonpanosta on estetty osallistumasta määrärahaesityksen tekoon perusteetta. Kun kunnanhallituksen esittelijä ilmoitti, ettei hän muuta käsittelyjärjestystä jakamalle se kahteen osaan, eikä kunnanhallitukseen muuttanut käsittelyjärjestystä, muun täytäntöönpanon osalta esteelliset henkilöt joutuivat puheenjohtajan asiaa tiedustellessa ilmoittamaan esteellisyytensä kunnanhallituksessa. Heidän ilmoittamansa esteellisyys ei ole kuitenkaan koskenut määrärahan esittämistä.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisun täytäntöönpano (2775/2025)

Vanhan valtuuston päätökset eivät sido tätä valtuustoa

Nyt määrärahasta päättävä valtuusto on täysin vapaa päättämään määrärahasta haluamallaan tavalla. Se ei ole pakotettu mihinkään esitettyyn euromäärään. Valtuusto voi hylätä kunnanhallituksen esityksen, palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi tai jättää asian pöydälle.

Määrärahan myöntämisen puolesta äänestävät vastaavat siitä, että Hallinto-oikeuden täytäntöönpano voi pitkittyä edelleen, jopa seuraavat kaksi vuotta, mikäli hallinto-oikeus ottaa mahdollisesti valtuuston päätöksestä tehtävän valituksen käsiteltäväkseen ja alkaa tutkimaan, onko asian valmistelussa tapahtunut esimerkiksi edellä mainittuja virheitä.

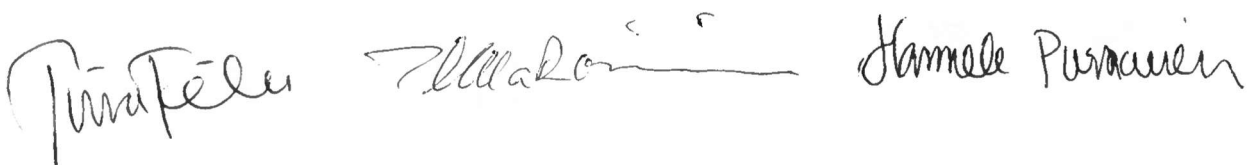
Asian uudelleen valmistelua ja määrärahan myöntämistä vastustavat valtuutetut ovat tunnistaneeet valmistelun puutteista johtuvat riskit koko Hao:n päätöksen täytäntöönpanolle. Ettei Hallinto-oikeuden täytäntöönpano vaarantuisi, on tarpeen valmistella määrärahan myöntäminen uudelleen kunnanhallituksessa, sen lain mukaisessa kokoonpanossa. Viittaamme Kuntaliiton lakiasiantuntijoiden antamiin lausuntoihin asiassa ja että kunnanhallitus niistä huolimatta ei pitänyt määrärahan esittämistä omana asiana, jota koskevat erilaiset esteellisyydet kuin muuta täytäntöönpanoa.

Täytäntöönpano olisi pitänyt tehdä ehdollisena ja edellyttäen lainvoimaista määrärahaa

Kunnanhallitus on mahdollisesti ylittänyt toimivaltansa päättäessään panna täytäntöön viipymättä hallinto-oikeuden päätöksen. Se ei ole ottanut kunnanhallituksessa ehdotettua lisäystä päätösehdotukseen, että täytäntöönpano edellyttää lainvoimaista valtuuston myöntämää lisämäärärahaa. Muun täytäntöönpanon edellytys on, että määrärahapäätös saa lain voiman. Kunnanvaltuuston on ollut mahdollista käyttää myös omaa harkintaa ja pyytää määrärahaan liittyen asiantuntijalausuntoa, mikäli se ei voi olla varma tehtävän päätöksen laillisuudesta.

Osapuolilla on mahdollisuus myös aikalisään ja hakea kokonaan uutta ratkaisua asiaan

Osakkeiden kunnalle hankinnan välttämättömyydeltä on pudonnut tosiasiallinen pohja valitusprosessin aikana. Liki kahden vuoden aikana on osoittautunut, ettei kannattava liiketoiminta edellytä kunnan osallistumista yritystoimintaan liittyvien osakkeiden hankintaan. Nykyinen omistusjärjestely on vahva näyttö sen puolesta, että osakkeiden hankinta kunnalle ei ole ollut alun perinkään välttämätöntä.

The block contains three handwritten signatures in black ink. From left to right, they appear to be: 'Päivälehti', 'Halla', and 'Hannele Pusaunen'.